

- ★ ვის უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება სქესობრივად გადამდებ დაავადებებზე (სგდ)?
- ★ უნდა ჩამიტარდეს თუ არა აივ–ტესტირება?
- ★ შესაძლო ზემოქმედებიდან რამდენ ხანს უნდა დავიცადო მანამ, სანამ ჩავიტარებდე გამოკვლევას აივ–ინფექციაზე?
- ★ როგორ ტარდება აივ–ინფექციის სადიაგნოსტიკო ტესტები?
- ★ რა ტესტებია ხელმისაწვდომი საქართველოში?
- ★ თუკი ჩემი აივ–ტესტი ნეგატიურია, ნიშნავს თუ არა ეს, რომ ჩემი პარტნიორიც აივ–ნეგატიური იქნება?
- ★ აივ–ტესტის დადებითი შედეგის შემთხვევაში რა უნდა მოვიმოქმედო?
- ★ მე აივ–დადებითი ვარ. სად შეიძლება ინფორმაციის მოძიება მკურნალობის შესახებ?
- ★ რატომ არის რეკომენდებული აივ–ტესტირება ყველა ორსული ქალისათვის?

★ **ვისი ტესტირებაა რეკომენდებული სგდ–ზე?**

შენიშვნა: თქვენი ექიმი შემოგთავაზებთ დამატებით გამოკვლევებს სგდ–ზე თქვენი წარსული სქესობრივი გამოცდილების, სიმპტომებისა და ნიშნების გათვალისწინებით.

მოსახლეობა	რეკომენდაციები
სქესობრივად აქტიური ქალები ასაკით ≤ 25 წელზე	<ul style="list-style-type: none"> • ტესტირება ქლამიდიაზე ყოველწლიურად
სქესობრივად აქტიური ქალები და მამაკაცები, რომლებიც არ იმყოფებიან ხანგრძლივ, ორმხრივად მონოგამურ სქესობრივ ურთიერთობებში	<ul style="list-style-type: none"> • B ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია • ყოველწლიური აივ–ტესტირება • ტესტი ქლამიდიაზე თქვენი სამედიცინო პროვაიდერის რჩევით
ყველა მამაკაცი, რომელსაც სქესობრივი კავშირი აქვს მამაკაცთან	<ul style="list-style-type: none"> • A ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია • B ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია
სქესობრივად აქტიური მამაკაცები, რომელთაც სქესობრივი კავშირი აქვთ მამაკაცთან და არ არიან	<ul style="list-style-type: none"> • A ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია • B ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია

ხანგრძლივ, ორმხრივად
მონოგამურ
ურთიერთობებში.

სულ მცირე წელიწადში ერთხელ:

- აივ-ტესტირება
- გამოკვლევა სიფილისზე
- გამოკვლევა ქლამიდიაზე
- გამოკვლევა გონორეაზე

ორსული ქალები

- ქლამიდია პირველ პრენატალურ ვიზიტზე
- სიფილისი პირველ პრენატალურ ვიზიტზე
- აივ-ტესტირება ორსულობის რაც შეიძლება ადრეულ ვადაზე
- B ჰეპატიტი, ადრეულ პრენატალურ ვიზიტზე
- C ჰეპატიტი თქვენი სამედიცინო პროვაიდერის რჩევით
- გონორეა თქვენი სამედიცინო პროვაიდერის რჩევით

ნებისმიერ პირი, რომელიც
მიმართავს სამედიცინო
დაწესებულებას სგდ-ს
დიაგნოსტიკისა და
მკურნალობის მიზნით

- აივ-ტესტირება
- B ჰეპატიტის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია
- ტესტირება გონორეაზე, ქლამიდიასა და სიფილისზე თქვენი სამედიცინო პროვაიდერის რჩევით

★ უნდა ჩავიტარო თუ არა აივ-ტესტირება?

ქვემოთ ჩამოთვლილია ქცევის ის ტიპები, რომელთა შემთხვევაშიც იზრდება თქვენს მიერ აივ-ინფიცირების რისკი. თუკი თქვენ აღგენიშნებათ ერთ-ერთი მათგანი, აუცილებელია აივ-ტესტირების ჩატარება. თუკი თქვენ აგრძელებთ ქვემოთ ჩამოთვლილიდან რომელიმე ქცევას, საჭიროა გაიაროთ ყოველწლიური ტესტირება. გაიარეთ კონსულტირება სამედიცინო პროვაიდერთან ტესტირების თქვენთვის შესაბამისი სქემის შესახებ.

- გიხმარიათ თუ არა საზიარო შპრიცი სხვებთან ერთად ნარკოტიკების ან სტეროიდების საინექციოდ?
- გქონიათ თუ არა დაუცველი ვაგინალური, ანალური ან ორალური სქესობრივი კავშირი მამაკაცთან, რომელსაც აქვს სქესობრივი კავშირი მამაკაცებთან, მრავალრიცხოვან სქესობრივ პარტნიორებთან ან ანონიმურ პარტნიორებთან?
- ხომ არ გქონიათ როდესმე სქესობრივი კავშირი ფულის ან ნარკოტიკების სანაცვლოდ?
- წარსულში თქვენთვის ხომ არ დაუსვამთ ჰეპატიტის, ტუბერკულოზის ან სქესობრივად გადამდები დაავადების, მაგალითად სიფილისის, დიაგნოზი ან ხომ არ ჩავიტარებიათ მკურნალობა მათ გამო?
- ხომ არ გქონიათ დაუცველი სქესობრივი კავშირი პიროვნებასთან, რომელიც ზემოთ ჩამოთვლილიდან რომელიმე კითხვას დადებითად უპასუხებდა?

თუკი თქვენ დაგიმყარებიათ სქესობრივი კავშირი პიროვნებასთან, ვისი სქესობრივი პარტნიორების ან ნარკოტიკების მოხმარების გამოცდილება თქვენთვის უცნობია ან თუკი თქვენ ან თქვენს სქესობრივ პარტნიორს მრავალრიცხოვანი სქესობრივი პარტნიორები გყავთ, მაშინ თქვენ აივ-ინფიცირების რისკი გეზრდებათ. თქვენც და თქვენამ ახალმა სქესობრივმა პარტნიორმაც პირველ სქესობრივი კავშირამდე უნდა ჩაიტაროთ აივ-ტესტირება და შეიტყოთ მისი შედეგები.

ქალებისთვის, რომლებიც გეგმავენ დაორსულებას, ტესტის ჩატარება კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია. თუკი ქალი ინფიცირებულია აივ-ით, მკურნალობასა და გარკვეულ წამლებს, რომლებიც მიეცემათ ორსულობის განამკვლობაში შეუძლიათ ახალშობილზე აივ-ინფექციის გადაცემის რისკის შემცირება. ყველა ორსული ქალი გამოკვლეული უნდა იქნას აივ-ზე თითოეული ახალი ორსულობის დროს.

★ შესაძლო ზემოქმედებიდან რამდენი ხანია საჭირო მოცდა აივ-ტესტირების ჩატარებამდე?

ტესტების უმრავლესობა ეყრდნობა იმ ანტისხეულების განსაზღვრას, რომელთაც თქვენი ორგანიზმი გამოიმუშავებს აივ-ინფექციის საწინააღმდეგოდ. იმისთვის, რომ ორგანიზმმა გამოიმუშავოს შესაბამისი ანტისხეულები, შესაძლოა სჭირო იყოს დროის გარკვეული პერიოდის გასვლა, რომლის ხანგრძლივობაც მერყეობს ინდივიდუალურად. დროის ამ პერიოდს, ჩვეულებრივ „ფანჯრის პერიოდი“ ეწოდება. ადამიანთა უმრავლესობას შესაბამისი რაოდენობით ანტისხეულების გამოიმუშავება აღენიშნება 2-დან 8 კვირამდე პერიოდში (საშუალოდ 25 დღეში). ამის მიუხედავად, არსებობს შანსი, რომ ზოგიერთ პირს რაოდენობრივად მნიშვნელოვანი ანტისხეულები განუვითარდეს დროის უფრო ხანგრძლივი პერიოდის შემდეგ. ამიტომ, თუკი საწყისი აივ-ტესტირება ტარდება შესაძლო ექსპოზიციიდან 3 თვის განმავლობაში, განმეორებითი ტესტირება უნდა ჩატარდეს ექსპოზიციიდან > 3 თვის შემდეგ, შესაძლო ცრუ-უარყოფითი შედეგის გამორიცხვის მიზნით. ინფიცირებულთა 97%-ს ანტისხეულები უვითარდება ექსპოზიციიდან პირველი სამი თვის განმავლობაში. ძალიან იშვიათ შემთხვევებში ამას შესაძლებელია დასჭირდეს 6 თვემდე პერიოდი.

კვლევის მეორე მეთოდია აივ-ის დნმ-ის ტესტი, რომელიც პირდაპირ ვირუსს აღმოაჩენს. აივ-ინფიცირებასა და მისი დნმ-ის აღმოჩენის შესაძლებლობას შორის პერიოდი შედაგენს 9-11 დღეს. ეს ტესტები მეტად ძვირადღირებულია და უფრო იშვიათად გამოიყენება აივ-ინფექციის სადიაგნოსტიკოდ.

★ როგორ მუშაობს აივ-ტესტი?

მოხვდება თუ არა აივ-ვირუსი ორგანიზმში, იმუნური სისტემა იწყებს ანტისხეულების (ქიმიური ნივთიერებები, რომლებიც წარმოადგენენ იმუნური სისტემის ნაწილს, ახდენენ ბაქტერიებისა და ვირუსების მსგავსი უცხო ნივთიერებების შეცნობას და ინფექციის საწინააღმდეგო ბრძოლის უნარის მობილიზაციას) გამოიმუშავებას. აივ-ინფექციის შემთხვევაში ამ ანტისხეულებს არ შეუძლიათ შებრძოლება ინფექციასთან, მაგრამ მათი არსებობის საფუძველზე

შეიძლება იმის თქმა, არის თუ არა აივ-ვირუსი ადამიანის ორგანიზმში. სხვა სიტყვებით, აივ-ტესტების უმრავლესობით ხდება აივ-ანტისხეულების აღმოჩენა და არა თავად აივ-ვირუსისა. არსებობს აივ-ვირუსის გენეტიკური მასალის აღმოჩენი ტესტებიც, მაგრამ ისინი ფართოდ გამოყენებადი არ არის.

აივ-ტესტების უმრავლესობა აივ-ინფექციის დიაგნოსტიკისათვის იყენებს სისხლს. ასევე ხელმისაწვდომია ნერწყვისა და შარდის ტესტებიც. ზოგიერთი კვლევის შედეგის მისაღებად საჭიროა რამდენიმე დღე, მაგრამ აივ-სწრაფი ტესტების საშუალებით პასუხის მიღება შეიძლება 20 წუთის განამვლობაში. ყველა დადებით აივ-ტესტს თან უნდა სდევდეს დამადასტურებელი მეორე ტესტი. დამადასტურებელი ტესტის შედეგების მიღებას შესაძლებელია დასჭირდეს რამდენიმე დღიდან რამდენიმე კვირამდე პერიოდი.

★ აივ-ინფექციაზე სკრინინგის რომელი ტესტებია ხელმისაწვდომი საქართველოში?

ყველაზე გავრცელებული სკრინინგული კვლევის მეთოდი, რომელიც გამოიყენება აივ-ინფექციის საწინააღმდეგო ანტისხეულების განსაზღვრის მიზნით, არის ვენიდან აღებული სისხლის იმუნოფერმენტული ანალიზი (იფა). იფა-ს დადებითი შედეგის შემთხვევაში უდნა ჩატარდეს დამადასტურებელი კვლევა, მაგალითად, ვესტერნის იმუნობლოტი დიაგნოზის დასადასტურებლად. არსებობს იფა-ს ტესტები, რომელთათვისაც გამოიყენება ორგანიზმის სხვა სითხეები:

- ორალური სითხის (არა ნერწყვის) ტესტი – ნიმუში აიღება პირის ღრუდან სპეციალური კოლექტორის საშუალებით. დადასტურება ხდება ვესტერნ ბლოტით იმავე ნიმუშის გამოყენებით;
- შარდის ტესტი – სისხლის ნაცვლად გამოიყენება შარდი. მგრძობელობა და სპეციფიურობა სისხლის კვლევისასთან შედარებით დაბალია

სწრაფი ტესტი:

სწრაფი მარტივი ტესტი წარმოადგენს კვლევის მეთოდს, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია პასუხის მიღება ძალზედ მოკლე პერიოდში, დაახლოებით 20 წუთში. მარტივი სწრაფი ტესტის დროს სისხლს იღებენ ვენიდან ან თითიდან, ან ორალურ სითხეს აივ-ინფექციის საწინააღმდეგო ანტისხეულების განსაზღვრის მიზნით. ისევე როგორც ყველა სკრინინგ-ტესტთან მიმართებაში, აივ-ზე სწრაფი რეაქტიული ტესტის დადასტურება უნდა განხორციელდეს დამადასტურებელი საკონტროლო კვლევით. ამ ტესტების სიზუსტის ხარისხი ისეთივეა, როგორც იფა-სკრინინგული ტესტისა.

დნმ ტესტები

დნმ ტესტების საშუალებით ხდება ვირუსის გენეტიკური მასალის აღმოჩენა და მისი გამოყენება შესაძლებელია იშვიათ შემთხვევებში, როდესაც ანტისხეულების ტესტების საშუალებით შეუძლებელია აივ-ის საწინააღმდეგო ანტისხეულების აღმოჩენა ან დაავადების ძალიან ადრეულ სტადიაზე.

★ აივ-ზე ნეგატიური ტესტი ნიშნავს თუ არა, რომ ჩემი პარტნიორიც აივ-ნეგატიური იქნება?

არა. თქვენი აივ –ტესტის შედეგის საფუძველზე შესაძლებელია მხოლოდ თქვენს აივ-სტატუსზე მსჯელობა. თქვენი უარყოფითი შედეგი არ წარმოადგენს იმის ინდიკატორს, რომ თქვენი სქესობრივი პარტნიორიც აივ-ნეგატიურია. აივ-ის გადაცემა არ ხდება აუცილებლად ყოველი სქესობრივი კავშირის დროს. ამიტომ თქვენს მიერ აივ-ზე ანალიზის ჩატარება არ უნდა განიხილოთ როგორც მეთოდი, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია თქვენი პარტნიორის ინფიცირების დადგენა.

ჰკითხეთ თქვენს პარტნიორს, ჩატარებია თუ არა მას აივ-ტესტირება და ყოფილა თუ არა ჩართული ამჟამად ან წარსულში სარისკო სქესობრივ ქცევაში. იფიქრეთ ერთდრულად ტესტირების შესახებ.

მნიშვნელოვანია გარკვეული ნაბიჯების გადადგმა აივ-ინფიცირების რისკის შემცირების თვალსაზრისით. ამის საუკეთესო საშუალება სექსისაგან თავშეკავებაა. თუკი თქვენ არჩევთ იყოს სქესობრივად აქტიური, ერთი პარტნიორის არჩევა, რომელსაც სქესობრივი კავშირი ექნება მხოლოდ თქვენთან და არ იქნება ინფიცირებული, თავდაცვის ასევე ეფექტური საშუალებაა. თუკი თქვენ დარწმუნებული არ ხართ, რომ თქვენ ან თქვენი პარტნიორი აივ-ნეგატიურები ხართ, აივ-ისაგან ან სხვა სგდ-საგან თავდაცვის მიზნით გამოიყენეთ ლატექსის კონდომი. კვლევებმა აჩვენა, რომ რეგულარული და კორექტული გამოყენების შემთხვევაში ლატექსის კონდომები ძალზედ ეფექტურია (თუმცა არა 100%-ით) აივ-ინფექციისაგან თავდაცვის მიზნით. თუკი თქვენ ან თქვენი პარტნიორი ალერგიული ხართ ლატექსის მიმართ, შესაძლებელია ქალის ან მამაკაცის პლასტიკური (პოლიურეთანის) კონდომების გამოყენება.

★ რა ხდება აივ-ზე დადებითი ტესტის შემთხვევაში?

თუკი თქვენი აივ-ტესტის შედეგი დადებითი აღმოჩნდა, რაც ძალიან მიმართავთ ქმედებას, რათა დაიცვათ საკუთარი ჯანმრთელობა, მით უკეთესი იქნება. ადრეული მედიკამენტური მკურნალობა და ცხოვრების ჯანსაღი წესი დაგეხმარებათ დარჩეთ აქტიური. დროულმა მედიკამენტურმა მკურნალობამ შეიძლება შეაჩეროს შიდს-ის განვითარება და თავიდან აგარიდოს სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობები. არსებობს მნიშვნელოვანი ნაბიჯების მთელი სერია, რომელიც უნდა გადადგათ თქვენ, როგორც კი შეიტყობთ ტესტის დადებითი შედეგის შესახებ.

- მიმართეთ შესაბამისი ლიცენზიის მქონე სამედიცინო დაწესებულებას იმ შემთხვევაშიც კი, თუკი თქვენ თავს არ გრძნობთ ავად. არსებობს აივ-ინფექციის სამკურნალო მრავალი მედიკამენტი, რომელიც დაგეხმარებათ საკუთარი ჯანმრთელობის შენარჩუნებაში. არასოდეს არ არის ძალიან გვიან, დაიწყოთ ფიქრი მკურნალობის შესაძლებლობების შესახებ.
- ჩაიტარეთ გამოკვლევა ტუბერკულოზზე, რადგანაც თქვენ შესაძლებელია ალგენიშნებოდეთ ტუბერკულოზი და არ იცოდეთ ამის შესახებ.
- თამბაქოს წევამ, ალკოჰოლის ჭარბად მოხმარებამ ან არალეგალური მედიკამენტების (მაგალითად, მეტამფეტამინის) მიღებამ შესაძლოა

დაასუსტოს თქვენი იმუნური სისტემა. არსებობს სპეციალური პროგრამები, რომლებიც დაგეხმარებათ ამ მავნე ჩვევების დაძლევაში.

- ჩაიტარეთ გამოკვლევა სხვა სგდ–ზე. არადიაგნოსტირებული სგდ შესაძლოა ჯანმრთელობის სერიოზული პრობლემების მიზეზი გახდეს. ასევე მნიშვნელოვანია უსაფრთხო სქესობრივი ქცევა, რითაც თქვენ შეგიძლიათ თავიდან აიცილოთ სგდ–ს განვითარება.

★ **მე აივ–დადებითი ვარ. სად შემიძლია მოვიძიო ინფორმაცია მკურნალობის მეთოდების შესახებ?**

რეკომენდებულია მიმართოთ ლიცენზირებულ სამედიცინო დაწესებულებას, სასურველია იმას, რომელსაც გააჩნია გამოცდილება აივ–ინფიცირებული პაციენტების მკურნალობის საკითხში. თქვენი ოჯახის ექიმი შესაძლებელია დაგეხმაროთ მკურნალობის შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის მოძიებასა და მიმართულების მოცემაში.

★ **რატომ არის რეკომენდებული ყველა ორსული ქალის სკრინინგი აივ–ზე?**

ორსულობის პერიოდში აივ–ტესტირება ძალზედ მნიშვნელოვანია, რადგანაც ანტივირუსული თერაპიის ფონზე შესაძლებელია დედის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება და ახალშობილზე ორსულობის პერიოდში, მშობიარობის მომენტში ან მის შემდეგ აივ–ინფექციის ტრანსმისიის რისკის შემცირება. მკურნალობა განსაკუთრებით ეფექტურია, თუკი იგი იწყება ორსულობის რაც შეიძლება ადრეულ ვადაზე. თუმცა, ჯანმრთელობის მნიშვნელოვანი სარგებელი მაშინაც არსებობს, როდესაც მკურნალობა იწყება მშობიარობის პერიოდში ან ბავშვის დაბადებიდან ხანმოკლე ვადაში.

რეკომენდებულია აივ–ზე სკრინინგი ყველა ორსული ქალისათვის, რადგანაც რისკზე დაფუძნებული შეფასებისას (როდესაც ჯანდაცვის პოროვაიდერი სთავაზობს ტესტირებას მხოლოდ ორსული ქალის რისკის შეფასების საფუძველზე) შესაძლებელია გამოგვრჩეს მრავალი ქალი, რომელიც აივ–ინფიცირებულია.

აივ–ტესტირება ინფიცირებულ ქალებს სთავაზობს შესაძლებლობას, რათა მათ შეიტყონ საკუთარი ინფიცირების შესახებ და მიმართონ სამედიცინო მომსახურებას, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება. ასევე აღნიშნულის საფუძველზე მათ ეძლევათ შესაძლებლობა, მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილება საკუთარ ბავშვზე ინფექციის ტრანსმისიის პრევენციის თაობაზე. აივ–ინფექციის რისკის მქონე ზოგიერთი არაინფიცირებული ქალისათვის პრენატალური ზრუნვის პერიოდი შესაძლებელია იდეალური დრო იყოს აივ–პრევენციისა და შესაბამისი სარისკო ქცევის შეცვლის მიზნით.

მეტი ინფორმაციისათვის შეგიძლიათ მიმართოთ შემდეგ ვებ–გვერდს:
<http://www.cdc.gov/STD/Revised Recommendations for HIV Testing of Adults Adolescents, and Pregnant Women in Health-Care Settings>.